

8. ΧΡΟΝΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ (επιρρηματικές)

ΕΙΣΑΓΟΝΤΑΙ: α) με τους χρονικούς συνδέσμους: **ὅτε, ὁπότε, ἕως, ἄχρι, μέχρι, ἠνίκα, ὀπηνίκα** (δηλώνουν το σύγχρονο), **ὡς, ἔπει, ἔπειδή** (δηλώνουν το προτερόχρονο), **ἕως, ἕστε**(= μέχρι), **πρίν** (δηλώνουν το υστερόχρονο).

β) με τους χρονικο-υποθετικούς συνδέσμους: **ὅταν, ὁπότεν, ἔπάν, ἔπειδάν**.

γ) με φράσεις αναφορικές ισοδύναμες με χρόνο: **ἐν ᾧ ἐν ὅσῳ**(δηλώνουν το σύγχρονο), **ἀφ' οὗ, ἀφ' ὅτου, ἐξ οὗ, ἐξ ὅτου** (δηλώνουν το προτερόχρονο), **μέχρις οὗ, μέχρις ὅτου** (δηλώνουν το υστερόχρονο).

δ) με τα χρονικά επιρρήματα: **ὁσάκις, ὀποσάκις** (δηλώνουν το σύγχρονο).

ΕΚΦΕΡΟΝΤΑΙ: α) με οριστική, όταν δηλώνουν το πραγματικό, π.χ. **ὅτε ἐγένετο ταῦτα, Τισσαφέρνης ἐν Κιλικίᾳ ἦν**. Σπανιότατα μπορεί να εκφέρονται και με τις υπόλοιπες εγκλίσεις κρίσεως.

β) με υποτακτική, όταν εισάγονται με τους χρονικο-υποθετικούς συνδέσμους (δηλώνουν το προσδοκώμενο ή το αόριστα επαναλαμβανόμενο σε παρόν-μέλλον, ανάλογα με την απόδοση), π.χ. **Ἐπειδάν πολεμήσῃ, νικήσει**.

γ) με τους **ὅτε, ὁπότε, ἔπει, ἔπειδή, ὁσάκις, ὀποσάκις** + ευκτική, ενώ η κύρια πρόταση έχει ιστορικό χρόνο με ή χωρίς **ἄν**, για να δηλώσουν αόριστα επαναλαμβανόμενο στο παρελθόν, π.χ. **ὅτε μὲν γάρ ἀκούοιτε τοὺς ἐν ἄστει τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν, μικρὰς ἐλπίδας εἶχετε τῆς καθόδου**.

δ) με τους **ὅτε, ὁπότε, ἔπει, ἔπειδή** + ευκτική, ενώ η κύρια πρόταση έχει δυνητική ευκτική ή οριστική αρκτικού χρόνου, για να δηλώσουν απλή σκέψη του λέγοντος, π.χ. **Ὅ ἐκὼν, ὁπότε πεινώ, φάγοι ἄν**.

ΣΥΝΤΑΞΗ ΤΟΥ πρίν: α) με οριστική ή υποτακτική, συνήθως όταν η κύρια πρόταση είναι αρνητική, π.χ. **Μὴ ἀπέλθητε, πρίν ἄν ἀκούσητε**.

β) με απαρέμφατο, συνήθως όταν η κύρια πρόταση είναι καταφατική, π.χ. **Ταῦτα ἐγένοντο πρίν τινος αἰ σθέσθαι τῶν πολεμίων**.

γ) με ευκτική του πλάγιου λόγου, όταν η κύρια πρόταση εκφέρεται με ιστορικό χρόνο ή με ευκτική από ἑλξη προς προηγούμενη ευκτική, π.χ. **Εἴ θε πράττοιεν ταῦτα, πρίν μάθοις τά σημαινόμενα**.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΧΡΟΝΙΚΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ:

1. Ὡς δέ παρῆλθε καί ἐξέκλινεν ἀπό σφῶν τό στράτευμα, οἱ Ἀθηναῖοι καθ' ἡσυχίαν ἐσώθησαν.
2. Ἐμάχοντο μέχρις οὗτο οἱ Ἀθηναῖοι ἀνέπλευσαν.
3. Τά δέ ἄλλα, ἐπειδάν ἐκεῖ σε ἔλθωμεν, βουλευσόμεθα.
4. Ἐνόμιζον λαθεῖν ἄν, ὁπότε βούλοιντο, τοῦτο ποιοῦντες πολλῶ ἦσσαν.
5. Ἡνίκα δ' ἄν ἦ καιρός, πρὸς σέ ἦξω, ἔφη Λεοντιάδης.
6. Ὅσακις κεχορήγηκε, πᾶσι τοῖς χοροῖς νενίκηκε.
7. Οὐ πρότερον κακῶν παύσονται αἱ πόλεις, πρὶν ἄν αὐταῖς οἱ φιλόσοφοι ἄρξωσιν.
8. . Οὐκ ἄν, ὁπότε οἱ πολέμιοι ἔλθοιεν, βουλευέσθαι ἡμῶς δέοι.
9. Πρὶν καταλῦσαι τό στράτευμα πρὸς ἄριστον, βασιλεύς ἐφάνη.
10. Ἐν ᾧ ἄν ζῶμεν, οὕτως ἐγγυτάτω ἐσόμεθα τοῦ εἰ δέναι.
11. Ἴστε ὅτι ἄνδρες ἀμείνους δόξετε εἶναι, ἐπὶ πάν παρα τῶν ἀδικούντων δίκην λαμβάνητε.
12. Ἐπειδή δέ καιρός ἦν, πρὸς τά τείχη τῶν Ἀθηναίων προσέβαλλον.